

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Středisko ibero-amerických studií

Posudek diplomové (magisterské) práce

Jméno a příjmení studenta/ky:	Bc. Barbora Kovářová
Název práce:	Obraz favely v brazilské literatuře
Jméno vedoucího/opponenta práce:	Monika Brenišínová

Hodnocení probíhá na škále 1 (vynikající), 2, 3, 4 (nedostatečné). V případě hodnocení 3 a 4 doplní autor/ka posudku stručný slovní komentář.

Heuristika

Zhodnoťte práci s prameny a odbornou literaturou, zejména jejich výběr ve vztahu k tématu a současnému stavu bádání.

Práce s prameny	2
Práce s odbornou literaturou	2
Současný stav bádání	2

Stručné hodnocení:

Výběr pramenů odpovídá názvu i obsahu práce. Pouze encyklopedickou literaturu, navíc z oboru sociologie a psychologie (zjm. *Sociologický* či *Psychologický slovník* atp.), by bylo záhodno nahradit literaturou odbornou, v tomto případě antropologickou, věnující se danému tématu (např. Robert Murphy, *Úvod do kulturní a sociální antropologie* či Václav Soukup, *Antropologie: Teorie člověka a kultury*), aby došlo k teoretickému sjednocení práce. Navíc by bylo vhodné vydělit prameny a sekundární literaturu jako samostatné sekce v Seznamu závěrečné literatury (91-94) a místo Seznamu obrázků uvést Seznam (obrazových) příloh. Jinak nemám k této části práce připomínky a považuji ji za velmi dobře provedenou.

Teoretická část

Zhodnoťte, zda jsou cíle/hypotéza práce, jakož i teoretické a metodologické koncepty zvoleny adekvátně k tématu.

Cíle a hypotéza práce	2
Teorie a metodologie	2
Originalita tématu a jeho zpracování	1

Stručné hodnocení:

Autorka definuje cíl práce jasně a zřetelně (10), a této vytyčené linie se také drží. Téma práce je originální a zpracování je velmi kvalitní. Práce je přehledná, díky jasně stanovenému cíli a struktuře můžeme sledovat tok jejích myšlenek, ověřovat způsoby jejího usuzování, naplnění

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Středisko ibero-amerických studií

cíle atd. Drobným nedostatkem je teoretická část i metodologie, které jsou spíše naznačeny, navíc studentka čerpá z nedostatečného množství relevantní teoreticko-metodologické literatury (viz můj komentář výše) převážně encyklopedického charakteru, nezabývá se kritikou hlavní práce, tj. Oscar Lewis, *The Culture of Poverty*, přestože ji zná, neboť ji prezentovala na diplomovém semináři. Kritiku Lewisovy práce by bylo příhodné vzpomenout, ať už v poznámkovém aparátu či v závěru práce. To nic nemění na tom, že práce je po teoretické stránce velmi dobře ukotvena, užití zvolené metodologie a teoretických konceptů se propisuje do celé její práce a umožňuje tak podnětnou analýzu zvoleného tématu.

Forma a struktura práce

Zhodnoťte, zda struktura práce odpovídá zvolené metodologii a problematice, zda je aplikována příslušná odborná terminologie a text splňuje formální požadavky kladené na diplomovou práci (stylistika a pravopis).

Struktura práce	2
Odborná terminologie	2
Stylistika a pravopis	1
Poznámkový aparát, bibliografie, způsob citování	1

Stručné hodnocení:

Struktura práce je na první pohled jasná a odpovídá názvu a předmětu práce. Doporučila bych však přesunout vymezení pojmů a metodiku do úvodu, došlo by tak k jasnému oddělení teoretické a analytické části a práce by byla přehlednější. Odborná terminologie je dostatečně vysvětlena a ukotvena v odborné literatuře. K práci s odbornou literaturou viz můj komentář výše. Práce je po stylistické a gramatické stránce výjimečně pečlivě zpracována (počet chyb je minimální, např. etnikum/etnika na s. 47), což ukazuje na skutečnost, že autorka věnovala úpravě práce dostatek času a péče. Zpracování poznámkového aparátu je vynikající, autorka dodržuje jednotlivý citační formát jak u poznámek, tak v případě hojných citací ze zpracovávaných literárních děl. K formální stránce mám tedy jen drobné výtky – autorka neuvádí autorství překladu, byť je zjevné, že jsou jejím dílem. Tuto skutečnost je třeba v odborném textu uvádět, ať už přímo u originálního textu v poznámce, v úvodu nebo ediční poznámce. Jak jsem již zmínila, Seznam závěrečné literatury by bylo vhodné ještě rozčlenit. Do klíčových slov bych dále doporučila zahrnout ještě pojmy jako obraz či reprezentace. Jedná se však o drobnosti, které na celkové úpravě práce, nic nemění.

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Středisko ibero-amerických studií

Analytická část

Zhodnoťte analytickou (aplikační) část práce, zpracování a analýzu pramenů i odporné literatury, jakož i jejich interpretaci a konečně naplnění cílů či hypotézy práce.

Analýza pramenů a literatury	1
Interpretace studované problematiky	1
Naplnění cílů/hypotézy práce	2

Stručné hodnocení:

Velmi pozitivně hodnotím téma práce, výběr pramenů, i způsob teoretického a metodologického pojetí. Autorce se podařilo vytvořit koherentní analýzu vybraných literárních děl, v nichž sleduje souhrn vybraných rysů, jako jsou společenské vztahy mezi většinovou společností a komunitou, rodinou a jedincem. Co se týče interpretace dat, je nasnadě otázka, zda neměla studentka svoji práci ukotvit v teorii reprezentace (S. Hall), neboť se ve své práci zabývá obrazem favely. Daná teorie by navíc autorce umožnila studovat do větší hloubky problémy, kterými se i tak zabývá, jako je samotná problematika reprezentace, dále například stereotypizace a jinakosti (*otherness*), utváření identit či vztah většinové a menšinové společnosti (tedy procesy jako marginalizace, rasismus atp.). Navíc by jí tento přístup umožnil využít vlastní fotografie jako další zdroj informací. (Zejména autorčiných fotografií je velká škoda, neboť s nimi autorka v textu nijak nezachází, neodkazuje na ně, a v textu tak fotografie slouží jako pouhá ilustrace, přestože se dají vytěžit jako bohatý zdroj informací.) K uchopení dané látky se navíc nabízí celá řada dalších konceptů jako sociologie absence (B. Souza Santos), abjekce (J. Kristeva), teorie emocí (W.M. Reddy či K. Milton) či problematika hranice (V. Turner), které by byly užitečným nástrojem analýzy, a kterých se autorka v textu přímo či nepřímo dotýká, ať už se zabývá problematikou absence řádu či infrastruktury, hranic mezi městem a favelou či běžnou přítomností smrti a mrtvých těl v každodenní realitě brazilských favel. Za poněkud problematický považuji také široký časový záběr od 40. let 20. století do 21. století, který opomíjí některé důležité historické a společenské změny, ať už jsou to procesy globalizace, vznik masmédií, multikulturní obrat nebo proměny státní politiky, které se na utváření favel a jejich podoby významně podílely. Stejně tak závěr, který nám autorka předkládá, a ve kterém sice částečně shrnuje svoji práci, nastiňuje nám možnosti dalšího bádání zejména na lingvistické rovině, ale v podstatě se jedná o klasický příklad tautologie (s. 87), by si zasloužil jít více do hloubky.

Spolupráce se školitelem

Vyplňuje pouze vedoucí práce. Zhodnoťte kvalitu spolupráce se studentem/kou, jeho komunikaci v průběhu psaní práce a odevzdání.

Kvalita spolupráce se školitelem	0
Četnost komunikace a odevzdání práce	0

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Středisko ibero-amerických studií

Stručné hodnocení:

Tuto část jakožto oponent nehodnotím.

Celkové hodnocení:

Zhodnoťte písemně práci v rozsahu nejméně 500 znaků.

Těžištěm práce je praktická část, ve které autorka analyzuje pět vybraných literárních děl. Za pomoci pojmů, jako jsou komunita, rodina a jedinec zkoumá obraz brazilské favely v časovém úseku od 40. let do 21. století a pátrá po podobách Lewisovy kultury chudoby. Diplomová práce pracuje s dostatečným množstvím pramenů a nabízí jejich samostatnou koherentní analýzu, jež autorce umožňuje naplnit cíl práce. Práci je věnována dostatečná péče jak po formální, tak obsahové stránce, což umožňuje hodnotit předloženou magisterskou práci v rozmezí výborně a velmi dobře. Ponechávám na autorce, jak se s danou kritikou vyrovná při obhajobě práce.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku **1-2**, tedy **výborně** a **velmi dobře**.

Navržená známka:

Datum: 13.7. 2022

Podpis: